

**UCHWAŁA NR XVII/109/2016
RADY MIEJSKIEJ W KAŁUSZYNIE**

z dnia 27 kwietnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar
przemocy w rodzinie.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1390) Rada Miejska w Kałuszynie uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Kałuszyn na lata 2016-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kałuszyna

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Janusz Kazimierz Pełka

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XVII/109/2016
Rady Miejskiej w Kałuszynie
z dnia 27 kwietnia 2016 r.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Kałuszyn na lata 2016-2020

Wstęp

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Kałuszyn to zadanie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Kałuszyn ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2016–2020. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom

i udoskonaleniom.

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2015, poz.1390),
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.),
- 3) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286.).

Program jest spójny z Programami:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- 2) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok.

II. Definicja Przemocy w rodzinie

Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób

dotkniętych przemocą”.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do

poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według krajowych danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym

i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

- 1) Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
- 2) Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
- 3) Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, w szczególności uniemożliwianie dostępu do rodzinnych zasobów finansowych, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do ich zaciągania wbrew woli współmałżonka, odbieranie zarabianych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy.
- 4) Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do pożycia seksualnego lub nieakceptowalnych i niechcianych praktyk seksualnych. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia im udzielanie pomocy.
- 5) Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

III. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Kałuszyn

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Gmina Kałuszyn liczy 6000 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2015 r.), z czego 2944 to mieszkańcy Kałuszyna, 3056 osób mieszka na terenie wiejskim Gminy, liczba kobiet wynosi 3006. W strukturze wiekowej liczba dzieci i młodzieży do 18 lat wynosi 1243 osoby, co stanowi 20,72% ogółu mieszkańców. Mieszkańcy w wieku produkcyjnym stanowią 61,41% ogółu – z tego liczba kobiet między 19 a 60 rokiem życia wynosi 1700, mężczyźni 1985. Osoby w wieku po produkcyjnym, tj. kobiety powyżej 60 lat i mężczyźni powyżej 65 stanowią 17,87% ogółu mieszkańców. Wśród osób starszych przeważają kobiety – 723, zaś mężczyźni jest 349.

Liczba osób zarejestrowanych w powiatowym urzędzie Pracy w Mińsku Mazowieckim wynosi 242 osoby, z czego 48 pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w 2015 roku 4,7 % ludności gminy korzystało z zasiłków pomocy społecznej.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Kałuszyn realizowano procedurę „Niebieskiej Karty” w następujący sposób:

Procedura Niebieskiej Karty na terenie Gminy Kałuszyn.

Rok	2012	2013	2014	2015
Procedura „Niebieska Karta”	3	5	9	9

W 2015 roku odbyło się 28 spotkań Grup roboczych, do organów ścigania zostały przekazane dwa zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w 2015 roku Gminna Komisja prowadziła w stosunku do 9 osób postępowanie administracyjne mające na celu podjęcie przez te

osoby leczenia odwykowego alkoholowego. Zlecono biegłym wykonanie opinii o uzależnieniu dla 3 osób. Skierowano 3 wnioski do Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim o przymusowe leczenie odwykowe.

Rodziny doznające przemocy objęte są wsparciem ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej. W razie pilnej konieczności odosobnienia ofiar od sprawcy przemocy – ofiary którymi są najczęściej kobiety i dzieci mogą znaleźć schronienie w Ośrodku Interwencji w Mińsku Mazowieckim prowadzonym przez CARITAS.

Sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu. Korzystają oni z pomocy terapeuty i psychologa Punktu Konsultacyjnego GK RPA w Kałuszynie.

Osoby wobec, których stosowana jest przemoc, korzystają z porad psychologicznych, terapeutycznych, edukacyjnych i natury prawnej w Powiatowym Punkcie Konsultacyjno Informacyjnym ds. Uzależnień przy PCPR w Mińsku Mazowieckim. W 2015r. z takich porad skorzystało 38 mieszkańców gminy Kałuszyn.

Z ustaleń wywiadów środowiskowych i spostrzeżeń pracowników socjalnych wynika, że zjawisko przemocy na terenie Gminy nie jest rozpowszechnione. Nie należy jednak tego problemu bagatelizować lub pozostawiać jako nie istniejący, gdyż sprawy związane z przemocą często są ukrywane i być może wiele przypadków jest nierozpoznanych.

IV. Adresaci Programu

Program przeznaczony jest dla mieszkańców miasta i gminy Kałuszyn, głównie skierowany jest do:

- 1) Ofiar przemocy w rodzinie w szczególności: dzieci, współmałżonkowie, partnerzy w związkach nieformalnych, osoby niepełnosprawne, osoby starsze;
- 2) Sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą;
- 4) Społeczności lokalnej.

V. Cele programu

Cel głównym Programu

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Kałuszyn oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy.

Cele szczegółowe Programu :

1. Koordynacja działań pomocowych realizatorów programu.
2. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.
3. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego

VI. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VII. Realizatorzy Programu:

- 1) Urząd Miejski w Kałuszynie
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kałuszynie,
- 3) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Mińsku Mazowieckim,
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kałuszynie,

- 6) placówki oświatowe,
- 7) Przychodnia Opieki Zdrowotnej w Kałuszynie,
- 8) Parafia,
- 9) organizacje pozarządowe.

VIII. Realizacja celów Programu

Cel 1 Koordynacja działań pomocowych realizatorów programu.

Zadanie : Działalność Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie:

Celem zespołu jest: szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

Zadania Zespołu obejmują w szczególności:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy,
- udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi.
- analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego składanych do GKRPA pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy,
- gromadzenie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie: Wzmocnienie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego celem wsparcia prawnego i psychologicznego dla ofiar przemocy i osób uzależnionych.

Zadania Punktu obejmują w szczególności:

- gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno-korekcyjne wobec sprawców przemocy,
- prowadzenie działań informacyjno-konsultacyjnych dotyczących spraw związanych z rozwiązywaniem problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w zakresie wsparcia psychologiczno-prawnego.

Cel 2 Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

Zadanie: Udział osób i grup zawodowych w specjalistycznych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Realizacja tego zadania ma na celu podniesienie poziomu wiedzy różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy, profesjonalne przygotowanie poszczególnych grup do realizacji działań pomocowych.

Cel 3 Systematyczna edukacja środowiska lokalnego.

Zadanie: Zapewnienie i udostępnienie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.

Realizacja zadania ma na celu ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej.

Realizacja zadania obejmuje w szczególności:

- publikowanie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kałuszynie i OPS-u informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób dotkniętych problemem przemocy domowej,
- umieszczenie informacji na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Ośrodku Pomocy Społecznej i placówkach publicznych na terenie Gminy oraz systematyczne aktualizowanie tych informacji,
- rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy.

Zadanie: Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją. Realizacja tego zadania ma na celu nabycie umiejętności i rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z przejawami agresji i złości.

Realizacja zadania przewiduje działania skierowane do różnych grup wiekowych.

1. Dzieci i młodzież:

- promowanie zajęć edukacyjno- wychowawczych w szkołach i świetlicach,
- realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,
- wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego, promujących zachowania bez agresji.

2. Dorośli:

- terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- konsultacje z terapeutą,
- uczestnictwo w spotkaniach grupy AA oraz grupy terapeutycznej.

IX. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Zakłada się, że poprzez realizację zadań w ramach Programu zwiększy się skuteczność pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

X. Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Na bieżąco sprawowany będzie nadzór nad realizacją Programu i podejmowanie niezbędnych działań zmierzających do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

XI. Finansowanie programu

Realizacja programu finansowana będzie ze środków własnych Samorządu Gminy Kałuszyn, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.